

BANAN –
Z CZYM TO SIĘ JE
KONSPEKT ZAJĘĆ

Planowana liczba i wiek odbiorców: 25 – 30 osób (klasa V, VI)

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne

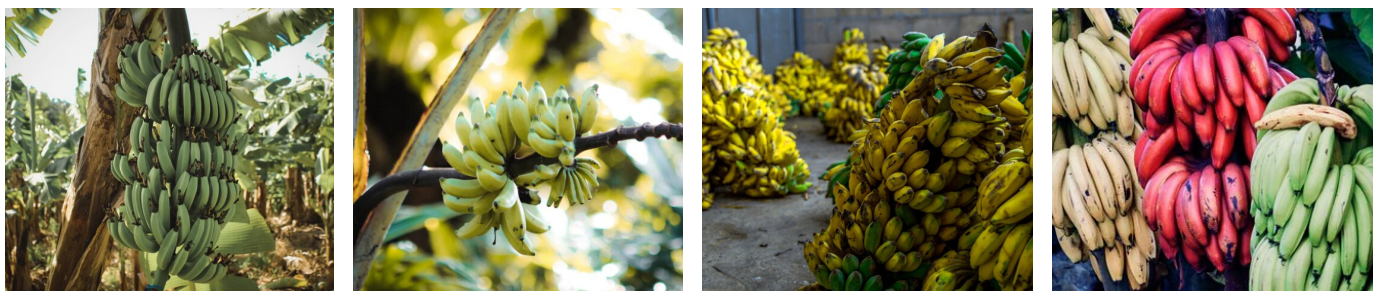
Cel (wiedza, umiejętności, postawy związane z edukacją globalną):

- zwiększanie świadomości uczniów i uczennic skąd pochodzą banany i jakie są skutki dla przyrody w związku z ich uprawą.

Potrzebne materiały:

- kilka bananów;
- nieprzezroczysta torba (np. bawełniana) jako torba tajemnic;
- duży globus, np. piłka;
- atlasy geograficzne do pracy w grupach;
- kłębek włóczki;
- linijki;
- ilustracje różnych gatunków roślin nasiennych;
- kredki;
- kartki.

Aranżacja przestrzeni: na początek lekcji potrzebna przestrzeń, by uczniowie mogli usiąść na podłodze wokół globusa. W dalszej części lekcji uczniowie pracują w ławkach.

*Na zdjęciach (od lewej): owoce bananowca z Tajlandii, Martyniki, Indii, Kostaryki

Przebieg zajęć

1. Nauczyciel/-ka wita się z uczniami i uczennicami, sprawdza obecność, odpowiada na ewentualne pytania związane z zadaniem domowym.

2. Torba tajemnic

Nauczyciel/-ka prosi o odgadnięcie co znajduje się w przyniesionej specjalnie na te zajęcia torbie tajemnic. Uczniowie i uczennice mają dziesięć pytań zamkniętych (czyli takich, na które możliwa odpowiedź nauczyciela/-lki to TAK lub NIE), by odgadnąć, co znajduje się w torbie. Po 10 próbach bez względu na wynik zgadywania nauczycielka wyjmuje z torby banana i kładzie go na dużym arkuszu papieru.

Zadaje pytanie: Co to jest? Prosi uczniów i uczennice, by opowiedziały wszystko, co wiedzą o bananach. Można poprosić uczniów i uczennice o zapisywanie swoich odpowiedzi na arkuszu papieru w formie mapy myśli.

3. Uczniowie i uczennice siadają na podłodze wokół piłki/globusa i próbują zgadnąć (ewentualnie można sprawdzić w Internecie) z jakich krajów banany docierają na półkę w polskim sklepie.

Po zapisaniu właściwych krajów, gdzie uprawia się banany uczniowie i uczennice starają się określić, czy jest to blisko, czy daleko od Polski.

Przy okazji można przypomnieć/wprowadzić pojęcie stref klimatycznych, a uczniowie i uczennice powinni wymienić warunki niezbędne do uprawy bananów i w jakiej strefie klimatycznej najlepiej wyrastają.

Kraje te to: Ekwador, Kolumbia, Filipiny, Kostaryka i Gwatemala

Uczniowie i uczennice powinni dojść, że do wzrostu bananów potrzebne jest ciepło i wilgotność, czyli banany najlepiej rosną w strefie równikowej.

4. Uczniowie i uczennice na globusie zaznaczają Polskę oraz kraje, gdzie rosną banany.

5. Uczniowie i uczennice nitkami zaznaczają na piłce/globusie odległości, jakie pokonują banany z różnych państw do Polski oraz porównują, z którego państwa jest najkrótsza droga do Polski.

6. Korzystając z map w atlasie geograficznym uczniowie i uczennice, korzystając ze skali każdej mapy, obliczają dokładnie jak długą drogę w kilometrach w linii prostej muszą przebyć banany, zanim trafią do sklepów w Polsce.

7. Mini quiz wiedzy o bananach dla uczniów i uczennic.

Pytania:

1. Który z pokazanych na obrazkach typów owoców jest taki sam jak banan? Czy znasz jego nazwę? (ilustracja nr 1 w załączniku)
2. Z którą z roślin przedstawionych na obrazku bananowiec jest spokrewniony najbliżej? (ilustracja nr 2 w załączniku)
3. Ile razy w ciągu życia kwitnie i owocuje banan? (ilustracja nr 3 w załączniku)
4. Jakie składniki odżywcze zawiera banan?

Odpowiedzi:

1. Banan najbardziej podobny jest do pomidora, oba owoce to mięsiste jagody.
2. Bananowiec najbliższym spokrewnionym jest z trzciną, jest on byliną, nie drzewem.
3. Bananowiec kwitnie i owocuje tylko raz podczas całego życia, a potem roślina obumiera.
Warto zwrócić uwagę, że ze względu na popularność bananów na całym świecie i duży popyt, istnieje konieczność tworzenia ciągle nowych miejsc pod uprawy, wycinki lasów, nawożenia – czyli kwestie ekologiczne
4. Błonnik, pektyny, kwasy organiczne, witaminy z grupy B (B2, B3), witaminę A, C i E, składniki mineralne, głównie potas, mangan, magnez, żelazo.

8. Uczniowie i uczennice oglądają filmik jak wygląda plantacja bananowców w Ekwadorze: „QUIZA BANANA plantacja Ekwador” (<https://www.youtube.com/watch?v=83yAPa7WqOQ>)

Warto zwrócić uwagę na to, iż film jest filmem „reklamowym” producenta bananów, któremu nie zależy na pokazywaniu negatywnych stron uprawy bananów czy działania plantacji, warunków pracy itp.

Można poruszyć temat krytycznego myślenia i analizowanie źródeł informacji, które są dostępne w Internecie i dla przeciwwagi pokazać kolejny film i spróbować je porównać np.: <https://www.youtube.com/watch?v=wS6i61y93Sw>

Można zwrócić uwagę uczniów i uczennic na aspekty społeczne upraw i wprowadzić pojęcie sprawiedliwego handlu wykorzystując te krótkie filmiki:

<https://www.youtube.com/watch?v=Qcco7KyWvQo>

<https://www.youtube.com/watch?v=9ZY2AXbC3Eo>

Propozycje pytań do dyskusji po filmie:

- Czy dzieci wiedziały wcześniej jak wygląda bananowiec i kiście bananów?
- Czy słyszały wcześniej o Ekwadorze?
- Co je zaintrygowało w filmie, co zdziwiło?
- Czy zastanowiły się co się dzieje z bananami, które nie spełniają standardów wielkości (nawiązanie do kontekstu marnowania żywności)?
- Ile kosztuje transport bananów np. do Europy i ile to emisji CO₂?
- Ile kosztuje banan kiedy opuszcza plantację, a ile u nas w sklepie?
- Czy praca na plantacji jest ciężka, ile mogą zarabiać pracujące tam osoby, czy ta pensja jest wystarczająca?

9. Praca plastyczna na temat skutków uprawy bananowców dla środowiska?

Dzieci rysują, co się dzieje w przyrodzie, gdy ogromne dzikie tereny zielone przeznaczamy pod uprawę tylko jednego rodzaju roślin, np. bananów.

10. Podsumowanie lekcji

Uczniowie i uczennice dopisują do mapy myśli o bananach z początku lekcji nowe informacje jakie zdobyli podczas lekcji.

ŹRÓDŁA:

- <https://www.youtube.com/watch?v=83yAPa7WqOQ>
- <https://stressfree.pl/skad-mamy-banany-i-ich-cene/>
- <https://unsplash.com/>

ZAŁĄCZNIK 1:

ZAŁĄCZNIK 2:

ZAŁĄCZNIK 3:

Ile razy w ciągu życia kwitnie i owocuje bananowiec?

Co roku

Co 3 lata

Jeden raz w ciągu
całego życia

Raz na 10
lat